



Raadsvoorstel

Vergadering van Oordeelsvormende vergadering

Datum vergadering	28 november 2023
Voorstel van	Braakman
Team	Sociale ontwikkeling
Portefeuillehouder	de Nijs-Visser
Onderwerp	Integrale Verordening Sociaal Domein gemeente Schagen 2024
Openbaar	Ja

Samenvatting

De Integrale Verordening Sociaal Domein wordt aangepast als gevolg van 2 grote ontwikkelingen, nl. de wijzigingen van de Participatiewet als onderdeel van het Breed Offensief en de herijking van het minimabeleid. Hiervoor worden de hoofdstukken over Werk en inkomen (hoofdstuk 3) en Inkomen en schulden (hoofdstuk 7) aangepast.

Voorgesteld besluit

Het college besluit de voorgestelde wijzigingen in de Integrale Verordening Sociaal Domein Schagen 2024/1 voor te leggen aan de raad.

1. De Integrale verordening sociaal domein gemeente Schagen 2024/1 vast stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Integrale verordening sociaal domein gemeente Schagen 2022/2.

Aanleiding

In april bent u met raadsinformatiememo 20230413 geïnformeerd over de voorgenomen plannen voor de herijking van het minimabeleid.

De conceptnotitie "Herijking minimabeleid" is op 4 april naar de Adviesraad Sociaal domein gestuurd voor advies. Dat advies heeft het college op 22 mei 2023 ontvangen. Naar aanleiding van het advies heeft een gesprek tussen de wethouder en de Adviesraad plaatsgevonden met het doel om de standpunten nader toe te lichten. Op 17 oktober is de klankbordgroep sociaal domein geconsulteerd. De klankbordgroep heeft aangegeven graag terug te willen zien hoe het potentieel bereik door het aangepaste beleid zal worden vergroot.

In dit raadsvoorstel leggen wij u besluitvorming voor de wijziging van de Integrale Verordening Sociaal domein aan u voor. Hiermee wijzigt u het minimabeleid.

Beoogd resultaat

In de Integrale verordening Sociaal domein leggen wij vast hoe wij

- de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen en stimuleren naar betaald werk of een zinvolle dagbesteding en
- inwoners met een laag inkomen ondersteunen door het nieuwe minimabeleid.

Kaders

Participatiewet en Integrale Verordening Sociaal domein

Argumenten

Werk en inkomen

1 Ondersteuning in de verordening

In de verordening leggen wij de voorzieningen vast die wij kunnen inzetten om de positie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te versterken. Dit geeft duidelijkheid aan werknemers en werkgevers. In beleidsregels kan het college nadere regels stellen over de inzet van deze voorzieningen. Aanpassingen in de verordening zijn gedaan voor:

- voorwaarden voor inzet van proefplaats
- duur en intensiteit van de persoonlijke ondersteuning (interne werkbegeleiding en jobcoaching) en kwaliteitseisen die hieraan gesteld worden

- vervoersvoorziening naar werkplek, proefplaats of opleidingslocatie
- noodzakelijke intermediaire voorziening (bijv. hulpmiddelen) bij een visuele of motorische beperking
- meeneembare voorziening voor inrichting van de werkplek, de productie- en werkmethode, inrichting van de opleidingslocatie of de proefplaats en de bij het werk of opleiding te gebruiken hulpmiddelen.

2 Loonkostensubsidie

De doelgroep die voor loonkostensubsidie in aanmerking komt is vanaf 1 juli jl. bepaald in de Participatiewet. Wij moeten in de verordening vastleggen dat wij het preferente werkproces loonkostensubsidie volgen (en geen eigen werkproces hebben).

Loonkostensubsidie kan ook door de (potentiele) werkgever worden aangevraagd en ambtshalve worden toegekend.

Regels in geval van verhuizing zijn vastgesteld.

Regionaal hebben wij afspraken met de Gemeenschappelijke regeling Gesubsidieerde arbeid (GrGa). Dit is in de verordening vastgelegd.

3 Een aanvraag voor ondersteuning op maat is door werkgever ook mogelijk. Dit is vastgelegd in hoofdstuk 2.3.1, sub 6.

Inkomen en schulden

1.1. Om de inkomensnormen op elkaar af te stemmen stellen we de inkomensnormen voor de volgende regelingen per 1-1-2024 vast op 120% van het Wettelijk Minimumloon (Wml).

a. De Individuele Inkomensvoorziening door het wijzigen van artikel 7.4 Individuele inkomensvoorziening lid 1.

b. Het Kindpakket door het wijzigen van artikel 7.5a Kindpakket; Doelgroep lid d.

c. Het Ouderenpakket door het wijzigen van artikel 7.5b.1 Ouderenbudget; Doelgroep lid d.

d. Het Geluksbudget voor volwassenen met een laag inkomen beëindigen door laten vervallen van artikel 7.6 Geluksbudget en een nieuw artikel 7.6. Meedoenbudget voor volwassenen vast te stellen met een inkomensnorm van 120% van het Wettelijk minimumloon (Wml).

Het minimabeleid wordt zo beter afgestemd op de landelijke normen voor loonheffing, inkomstenbelasting en zorgtoeslag. Eén inkomensgrens voor de minimaregelingen geeft de inwoner en de hulpverleners duidelijkheid of er recht is op de minimavoorzieningen. Daarnaast sluit de inkomensgrens aan bij de norm die regionaal gehanteerd wordt. Deze harmonisering draagt bij aan het zijn van een betrouwbare overheid.

1.1.c. Met een inkomensgrens van 120% worden meer ouderen bereikt.

Ook de inwoners met een klein pensioen die gebruik kan maken van het minimabeleid wordt groter. Ouderen met een klein pensioen hebben vaak geen mogelijkheden tot inkomensverbetering en zitten vaak op hogere zorgkosten. Door de inkomensgrens op te trekken naar 120% voor deze groep, kunnen meer ouderen gebruikmaken van de voorzieningen.

1.1.d Uit de evaluatie van het Geluksbudget blijkt dat de doelstelling niet aansluit bij de behoefte van inwoners met een laag inkomen.

Inwoners met een laag inkomen beschikken structureel over te weinig geld voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur en educatie. Deze activiteiten dragen positief bij aan het verminderen van sociale isolatie en welbevinden. Dit zijn risicofactoren voor gezondheids- en mentale problemen en langdurige uitval. Onder de huidige regeling moeten aanvragers aantonen dat de activiteit eenzaamheid en sociaal isolement doorbreekt. Niet iedereen lukt dat even goed terwijl de noodzaak voor deelname aan activiteiten wel aanwezig is. Een situatie van structurele armoede werkt bovendien verlamdend, waardoor de doelgroep vaak moeilijk tot handelen komt en kleine obstakels al snel onoverbrugbaar lijken. Ca. 6% van de doelgroep maakt gebruik van het Geluksbudget.

1.1.d.2. Het beëindigen van het Geluksbudget sluit aan bij het advies van bureau Gateway om het thema "geluk" af te sluiten en meer te werken vanuit het perspectief van inwoners en ondernemers (RIM 8 maart 2022).

Op basis van dit advies is het thema 'Geluk' door afgerond zonder hierbij de positieve effecten te vergeten. Het perspectief van inwoners bij de inrichting van de dienstverlening is leidend. Met het afsluiten van het Geluksbudget en de overstap naar het Volwassenenfonds Sport en Cultuur behouden we de positieve kanten van het Geluksbudget en kunnen we beter aan de behoeften van inwoners tegemoetkomen.

1.d.3. Door aan te sluiten bij het Volwassenenfonds kunnen we het bereik onder de doelgroep vergroten.

Uit de evaluatie blijkt dat de meeste inwoners (90%) het geluksbudget besteden aan het lidmaatschap van de sportschool/sportclub, creatieve/culturele activiteiten en cursussen. Dit past heel goed bij het Volwassenenfonds. Het Volwassenenfonds werkt met intermediairs die inwoners toeleiden naar activiteiten. De intermediairs werken zowel binnen de gemeente (wijkteamconsulenten) als buiten de gemeente (maatschappelijk werk, Vluchtelingenwerk). Zij kunnen bewoners motiveren om zich aan te sluiten bij sportclubs of culturele activiteiten.

1.3. We houden de Collectieve ziektekostenverzekering toegankelijk voor inwoners tot 130% van het Wettelijk Minimumloon.

De doelmatigheid van de collectieve ziektekostenverzekering is hoog. Volwassenen die leven met geldzorgen, schulden of armoede, hebben vaak te maken met chronische stress en/of chronische ziekten. Door deel van de premie van de aanvullende ziektekostenverzekering en het eigen risico af te dekken, is de drempel tot medische zorg lager. Dit werkt preventief voor zwaardere gezondheidsklachten.

2.1 Om de hoogte van de uitkering van het Volwassenenbudget vast te stellen op maximaal € 350,- per jaar, nemen we dit op in artikel 7.6. Meedoenbudget Volwassenen.

Door het uitkeringsbedrag van het Volwassenenfonds te maximaliseren op € 350,- harmoniseren we ook de hoogte van de uitkeringen van de regelingen. De uitkeringsbedragen voor Participatie (Kindbudget, Meedoenbudget voor ouderen en het Geluksbudget) verschillen. Voor het Geluksbudget is het maximale bedrag € 500,- en voor kinderen en ouderen is het maximale bedrag € 350,-. Wij willen met het afsluiten van het Geluksbudget ook de uitkeringsbedragen beter op elkaar afstemmen en het maximale bestedingsbedrag voor het Volwassenenfonds gelijk trekken naar € 350,-.

3. Om een overgangsregeling in te stellen voor de gebruikers van het Geluksbudget met een inkomen tussen 120% en 130% van het sociaal minimum die voor 1-1-2024 gebruik maakten van het Geuksbudget nemen we dit op in artikel 7.6 Meedoenbudget.

Met een overgangsregeling voor de huidige gebruikers van het Geluksbudget vallen zij niet terug in inkomen. Door de harmonisering van de inkomensgrenzen op 120% verlaagt de inkomensgrens voor de Meedoenregeling voor volwassenen. Voor inwoners met een inkomen tussen 120% en 130% van het WML, stellen wij een overgangsregeling in. Het gaat om 10 inwoners, die via het wijkteam nog een beroep kunnen doen op de Meedoenregeling. Wij stellen hiervoor beleidsregels op nadat de Integrale Verordening Sociaal Domein gewijzigd is vastgesteld.

4.1 De eigen woning wordt net zoals bij het Geluksbudget niet meegerekend.

Omdat we het Geluksbudget stoppen en overzetten naar een Meedoenregeling voor Volwassenen stellen wij deze bepaling opnieuw vast. De minimaalvoorzieningen staan open voor inwoners met een inkomen tot 120% van het WML en de eigen woning wordt niet meegerekend bij het vaststellen van het vermogen.

4.2. Het college wil het gebruik van de minimaalvoorzieningen verhogen.

Door uniformering van de inkomensgrens worden vooral méér werkende gezinnen met een laag inkomen bereikt. Door de gestegen inflatie hebben meer huishoudens dan voorheen moeite om rond te komen. We zien dat huishoudens tot 120% WSM over de gehele linie geen financiële flexibiliteit hebben. Hun financiële positie is zwak en zodra zich bijzondere kosten voordoen lopen zij groot risico om met maandelijkse tekorten te maken te krijgen. Het streven is om de financiële kwetsbaarheid van huishoudens tot en met 120% van het Sociaal minimum te verbeteren. De tabel hieronder toont het bereik van de regelingen in 2020 (meest recente percentages).

Regelingen	Kindpakket	Meedoenregeling 18+	Meedoenregeling 65+	Collectieve zorgverzekering
Gebruik 2020	64%	6%	1%	38%

De tabel hieronder laat zien wat het potentieel gebruik is onder de huidige norm (dikgedrukt). Daarnaast maakt het inzichtelijk wat het potentieel gebruik is bij het wijzigen van de norm. Potentieel gebruik wil zeggen alle huishoudens die onder een bepaalde norm vallen.

Norm	Regeling				Collectieve zorgverzekering
	Kindpakket	Meedoenregeling 18+	Meedoenregeling 65+	Collectieve zorgverzekering	
110%	400	800	600	1400	
120%	500	900	900	1800	
130%	600	1000	1200	2300	

We zien vooral dat het gebruik onder volwassenen en 65+ veel lager is dan het landelijk gemiddelde. Door harmonisering van de inkomensnorm op 120% vergroten we de norm voor de meeste regelingen. Daarnaast boren we een nieuwe groep aan, zo hebben kinderen vaak wel een regeling maar de ouders niet terwijl ook zij aanspraak kunnen doen op een regeling. Zij moesten bewijzen dat zij in een sociaal isolement zitten en dit hoeft met de meedoenregeling niet meer. Met de nieuwe regelingen kan iedereen tot 120% een aanvraag doen ongeacht de situatie. Minimavoorzieningen kunnen mensen helpen om mee te doen aan sociale, culturele en sportieve activiteiten. Dit kan hun sociale netwerk, zelfvertrouwen en integratie vergroten.

Het college kiest er voor om niet alleen ruimhartig te zijn met het minimebeleid, maar ook om deze regelingen onder zo veel mogelijk inwoners bekend te maken. Het maximaliseren van dit bereik gebeurt op verschillende manieren. Er wordt samengewerkt met maatschappelijke partners om de toegang tot voorzieningen gemakkelijker te

maken. Met divers informatiemateriaal willen we de aanwezigheid van de minimaregelingen gericht onder de aandacht te brengen. Maatschappelijke partners helpen mee met de verspreiding van de informatiefolders.

5. De administratieve uitvoeringslast van de Individuele Inkomensvoorslag te verminderen door het schrappen van het woordje "gemiddeld" in artikel 7.4.1 Doelgroep lid 1;

Door het woordje "gemiddeld" te schrappen bij de bepaling van het inkomen van de Individuele Inkomensvoorslag voorkomen we onnodige administratieve last. Een individuele inkomensvoorslag is bedoeld als een financiële steun voor mensen die langdurig een laag inkomen hebben en weinig kans hebben om hun inkomenspositie te verbeteren. De regeling is bedoeld voor mensen met een inkomen dat gedurende 3 jaar lager is dan 120% van het WML en die geen zicht hebben op verbetering van de inkomenspositie. Door niet meer uit te gaan van het gemiddelde inkomen verlagen we de administratieve last en houden we de regeling toegankelijk voor inwoners die bijvoorbeeld een nul-urencontract hebben of flexwerker zijn.

5.1 De inkomensnorm voor de individuele inkomensvoorslag wordt vastgesteld op 120% en we houden de hoogte van toeslag op 40% van de norm

De inkomensnorm voor de individuele inkomensvoorslag wordt net zoals de andere regelingen vastgesteld op 120%. De gemeente heeft bijna geen beleidsvrijheid als het gaat om de individuele inkomensvoorslag maar is vrijgevig waar het kan. De inkomensnorm stellen we daarom op 120% in plaats van 115% en we houden de hoogte van toeslag die op 40% van de norm. Hiermee vergroten we de groep.

Wmo

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft onlangs een uitspraak gedaan over PGB tarieven in de Wmo voor ondersteuning-op-maat door mensen uit het sociale netwerk. De hoogte van de tarieven voor hulp bij het huishouden en begeleiding is gebaseerd op de tarieven van de CAO -VVT.

Oude tekst:

5. Als de dienst wordt geleverd door iemand uit het sociale netwerk of door een niet-professionele hulpverlener, dan is de hoogte van het pgb minimaal het wettelijk minimumuurloon voor een persoon van 22 jaar of ouder, inclusief vakantiebijslag en bij een 36-urige werkweek. De hoogte van het pgb is maximaal het in het tweede lid van artikel 5.2.2 van de Regeling langdurige zorg genoemde gangbare tarief voor een persoon uit het sociale netwerk (mantelzorgtarief).

Nieuwe tekst:

5. Als de dienst wordt geleverd door iemand uit het sociale netwerk of door een niet-professionele hulpverlener, dan is de hoogte van het PGB minimaal het wettelijk minimumuurloon voor een persoon van 22 jaar of ouder, inclusief vakantiebijslag en bij een 36-urige werkweek.

De hoogte van het PGB is maximaal het tarief voor hulp bij het huishouden uit de CAO VVT 2022-2023 FWG 15 hoogste trede.

Voor begeleiding geldt dat dit maximaal het tarief voor begeleiding uit de CAO VVT 2022-2023 FWG 30 hoogste trede is.

Financiële aspecten

Werk en inkomen

Hierbij worden geen financiële gevolgen verwacht.

Inkomen en schulden

De financiële impact van de normwijzigingen berekenen wij op basis van prognoses. Tot 20 mei hadden wij daarvoor alleen beschikking over de cijfers van het CBS over 2019. Nadat de update van de cijfers over 2021 bekend werd zijn de prognoses herberekend. In bijlage 4 vindt u de berekeningen van de prognoses bij verhogingen naar 120% en 130%.

De financiële prognoses zijn gebaseerd op aannames over het gebruik. We nemen het huidige gebruikspercentage als uitgangspunt voor de prognose. We hebben het aantal potentiële gebruikers in kaart gebracht. We berekenen de kosten als die allemaal zouden aanvragen. Uit ervaring weten we dat het gebruik onder dit maximum blijft. Door de intensievere communicatie, de overgang naar het Jeugdsport cultuurfonds, de eenvoudiger administratieve toegang en de verruiming van de doelgroepen tot 120% neemt het aantal potentiële gebruikers toe. We rekenen met een verhoging van het gebruikspercentage met minimaal 10% ten opzichte van het huidige gebruik.

Door het verlagen van de drempel voor het Geluksbudget en het verhogen van de inkomensnorm naar 120% voor het Ouderenbudget en het Kindbudget verwachten we meer aanvragen. Dit betekent dat de uitvoeringskosten hoger worden. We stellen een implementatieplan op, waarin we deze extra kosten meenemen. We rekenen voorlopig met een stijging van € 50.000,- uitvoeringskosten.

In de kadernota is een extra bedrag van € 80.000,- aangevraagd zodat de kosten door de toename in aanvragen gedekt zijn.

De geraamde uitgaven overstijgen zowel bij een verhoging naar 130% als naar 120% de begroting. De verwachting is dat dit pas over enkele jaren het geval kan zijn. Door de wijzigingen en de extra communicatie verwachten wij aanvankelijk een snelle stijging in 2024. Daarna volgt meestal een periode van geleidelijke stijging van de deelnemers.

Communicatie

We willen meer inwoners bereiken met de minimaregelingen. We intensiveren de communicatie om de verruiming bekend te maken bij de doelgroep. Daarbij wordt benadrukt dat méér inwoners in aanmerking komen voor de regelingen. Er is een communicatieplan voor de verschillende doelgroepen gemaakt.

Uitvoering en evaluatie

De implementatie van het nieuwe beleid vindt plaats in de periode november - februari. Door vraagstukken over studenten en door de val van het kabinet heeft de Wet op de energietoeslag 2023 vertraging opgelopen. Gemeenten kunnen pas vanaf oktober gestart worden met de uitvoering van de Energietoeslag 2023. Het is wenselijk zo snel mogelijk te beginnen met het uitkeren van de toeslag omdat inwoners al lange tijd moeten wachten. Dit legt een zwaar beslag op de uitvoering. Omdat de uitkering van de Energietoeslag prioriteit heeft, blijft minder capaciteit over voor de implementatie van het minimalebeleid. Aan de hand van een implementatieplan voeren we de wijzigingen door.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

gemeentesecretaris

burgemeester

Mevrouw E.C. van der Bruggen

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen

Bijlagen

1. Integrale Verordening sociaal domein gemeente Schagen 2024 publicatieversie.docx
2. Integrale Verordening sociaal domein gemeente Schagen 2024 (11).docx
3. bijlage-1-was-wordt-tabel-wijziging-Integrale verordening-met-artikelsgewijze-toelichting.docx
4. waswoordlijst word minimabeleid.docx
5. Concept Communicatieplan Minimabeleid.docx
6. implementatieplan minimabeleid .docx
7. 028 Raadsinformatiememo Herijking minimabeleid.pdf

Concept Raadsbesluit

Vergadering van ...

Integrale Verordening Sociaal Domein gemeente Schagen 2024

De Gemeenteraad van de gemeente Schagen,

De artikelen 2.1.3, 2.1.4 lid 1,2,4 en 7, 2.1.5 lid 1, 2.1.6, 2.3.6 lid 4 en 2.6.6 lid 1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015; de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1 lid 4 van de Jeugdwet; de artikelen 6, tweede lid, 8, 8a, 8b, 10b, vijfde lid, en 47 van de Participatiewet; artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers; artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen; artikel 4 van de Wet op het primair onderwijs; artikel 4 van de Wet op de expertisecentra en artikel 4 van de Wet op het voortgezet onderwijs; artikel 13 tot en met 17, 22, 23 en 26 van de Wet Inburgering 2021; en de artikelen 121, 122, 147 en 150 van de Gemeentewet;

besluit

1. De Integrale verordening sociaal domein gemeente Schagen 2024/1 vast stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Integrale verordening sociaal domein gemeente Schagen 2022/2.

Aldus besloten in de vergadering van...

De Gemeenteraad van de gemeente Schagen,